

Miha Mazzini

Stala je tam, v svoji najboljši, rdeči obleki

Mama je oblekla svojo najboljšo obleko, medtem ko je sosedu priganjala moža, naj vžge avto, deček pa je stiskal kolena in tulil od groze, ne da bi odmaknil pogled od krvi, ki je polnila straniščno školjko.

Ko so ga v bolnici zbadli z injekcijo, mu zmerili temperaturo, pritiskali s stetoskopom po prsni in hrbtu, se je z desnico venomer oklepal materinih prstov. "Bodi pogumen, saj si že velik!" mu je občasno zašepetala. "Pet let si že star!" Stiskal je veke, da bi zaprl pot solzam, pa so uhajale skozi nosnice in se zgostile v kepo, ki je ni mogel pogoltniti.

Oblekli so ga v črtasto pižamo, ki so ji morali naviti hlačnice v obroč, s katerim je vlekel po tleh. Mama in zdravnik sta se umaknila v sosednjo sobo, poskušal je razložiti njuno šepetanje, potem pa se je zavedel mešanice maminega in svojega potu na dlani, ki se je začel ohlajati in mu je pognal mrz po koži, da se je stresel in ni mogel več zadrževati solz.

Mama je rekla, da bo prišla, ko bodo obiski, naj bo priden, naj se ne boji, v bolnici vse pozdravijo, in mu pomahala skozi okno na vratih, ko jih je zaprla za sabo.

Vbadli so mu iglo pod levi preglb komolca in jo prilepili, namestili infuzijo in starejša sestra s štirioglatim telesom in izbočeno zadnjico, ki jo je nosila za seboj kot prilepljeno sedalo fotelja, ga je strogo pogledala in mu rekla, da ga bodo privezali ob posteljo, če se bo premikal ali celo poskušal potegniti iglo iz žile. Z obema rokama je prijela kovinsko ograjo in jo sunkovito potegnila kvišku, da je glasno skočila v ležišče.

Dečku se je zaustavil dih. Kepa v grlu se je razlila tudi v sapnik. Šele ko je sestra odšla, se je s tihim, cvilečim zvokom prikopal do vdiha.

Pogledal je proti oknu in skozi porozne zavese bolj slutil kot videl gozd na pobočju in košček neba.

Mama!

Ni se upal zares premakniti. Zvil je vrat in hlupal v desno rame.

Za večerjo mu je škatlasta sestra prinesla banano in presladek čaj. "Jej!" je sunila z brado, kot bi ga hotela z dotikom pognati v gibanje.

Novi ukaz je nasprotoval prejšnjemu o nepremičnosti, zato si jo je upal le gledati z velikimi očmi.

"Nisi lačen? Prav. V Afriki pa so."

Deček je panično poskušal uganiti, kaj mu hoče povedati – Afrika, banana, mar komu odžira hrano?, ko je sestra že molila predenj nekakšno plastično steklenico in ukazala:

"Polulaj se!"

Tanke ustnice so se ji nagrbančile, ker se ni takoj odzval. Glasno in počasi je spustila zrak iz pljuč.

"Drži to s tisto roko, ja, v kateri je infuzija, pa primi lulčka z desno in polulaj se notri."

Njegovo oklevanje si je razlagala kot sramežljivost.

"Poba, to je moja služba. Misliš, da si kaj posebnega? Tisoče jih je že šlo skozi to bolnico. No, bo kaj?!"

Občutljiva koža, topla in vlažna na rahlo hrapavi plastiki. Dolgo napre-zanje, preden je krvavi seč začel polniti posodo.

"Ti je nerodno, a?" je rekla sestra, "saj si bolj rdeč v obraz kot v lulanje."

Deček je pričakoval, da si bo moral iti umiti roke, kot je mama vedno zahtevala. A sestra mu je zmerila še temperaturo, nekaj napisala na bolniški list in odšla. Strmel je v razprte prste dlani in spoznanje je pričelo vzhajati v njem: ni umivanja, ker ni pravil, saj ni mame. Znašel se je v neznanem svetu.

Soba se je počasi temnila in krošnje na oni strani okna so se stopile v eno. Na hodniku je gorela luč in videl je sestro večkrat iti mimo. Nikoli se ni ozrla vanj.

Ograja postelje ga je obdajala kot rešetke. Prijel je kovino in jo stisnil z vso močjo. Dolgo je gledal steklenko nad njim in ji po cevki sledil vase. Varoval je negotovo zatišje, zaradi katerega je dihal počasi in previdno. Ni hotel zdramiti gmote, ki mu je tičala v trebuhu in mu pred očmi vstala kot podoba medveda v votlini iz neke slikanice.

Vedno je vedel, da izven garsonjere, v kateri so živeli, obstaja svet brez mame in stare mame, svet, v katerem mora biti tudi njegov oče, ki ga ni nikoli videl, pokrajine in sobe, povsem drugačne od vsega, kar je poznal. "A kamor greš, Bog je povsod," je rekla stara mama in deček se je prvič zavedel, da v tem prostoru ni ne križa in ne Jezusa s krvavečim srcem. "V bolnici vse pozdravijo, zato takih slik ne pustijo na zidu?" je pomislil in se oddahnil, ker je sam našel odgovor na vsaj eno vprašanje.

Potipal je hladno rjuho, nato odejo in škrice flanelaste pižame. Vse tuje. Zazdelo se mu je mehko, neoprijemljivo. Pritisnil je dlan ob telo in se ustrašil, da se tudi on raztaplja v temo, da izginja in bo izpuhtel. Zjutraj bodo našli le iglo s kapljico krvi na koncu. Predstavljal si je svoj pogreb, bela krsta in majhen šopek, ker so revni, a veliko duhovnikov in ministrantov, saj je stara mama vedno rada dajala Božjim namestnikom na zemlji, kot jih je imenovala. 'Kdo bo prišel? Kdo me ima rad?' se je spraševal in zadremal.

Sunkovito je odprl oči in vedel, da ni doma. Droben košček lune se je zataknil v zgornjem desnem kotu okna in svetil nanj. Spomnil se je zgodbo o volkodlakih in nesrečnikih, ki jih je mesečina vzela s seboj, da so hodili po strehi in omahnili z nje, čreva so se jim razsula po tlakovcih. Zaradi tega je stara mama vsak večer zagrnila debele zavese in ga blagoslovila, če ne bi pomagale.

"Mama?" je zašepetal.

S hodnika je še vedno prihajala svetloba, a žarnica je morala goreti nekje daleč.

"Mama!" je ponovil, kljub občutku popolne nesmiselnosti. Takoj se je zavedel, da je storil napako. Beseda je v njem zbudila gmoto, ki se je začela cediti skozenj. Občutek praznine in prepada se je začel odpirati, samosti drobnega, izgubljenega koščka, ki ga nosi tok in ga izvrže za kratek, lažen trenutek na površje, preden ga spet pogoltne v temino. Leve roke ni upal premakniti, z desno pa je divje tolkel po sebi in iskal oporo. Nekaj trdega. Gumb. Zgrabil ga je in se ga oprijel z vso močjo. Jokal je brez solza, se tresel od groze in obupa, nenadoma je roka mahala po zraku, zagrizel je v členke prstov, nekaj ga je žulilo v dlani, gumb, vtaknil ga je v usta in grizel in žvečil, okušal trdoto, dokler ga ni med hlipanjem pogoltnil, preplašeno obstal, preden je hitro otipal drugega.

"Kaj pa je to?" je rekla sestra, "kakšno pižamo pa so ti dali? Niti enega gumba nima. Kako, da nisem včeraj opazila? Bom šla po novo, daj, lulaj!"

Tokrat je šlo laže, zdaj je že znal, četudi je še vedno pogrešal umivanje. Držal je plastično steklenico in gledal, kako jo je do polovice pordečil. Sestra se je vrnila z novim oblačilom, banana in kovinsko skodelico s čajem.

Ko jo je zagledal prihajati, so ga zalile solze.

"Jočeš, ne jočeš, vse mine," je rekla.

Gledal je v okno in si pripovedoval pravljice. Pogosto je le s kotičkom hitro trznil proti vratom, mogoče mama že prihaja po hodniku v svojem rdečem kostimu, ki ga je hranila za posebne priložnosti. Nazadnje je res

zagledal obraz, a tuj, hkrati krmežljiv in zabuhel. Čistilka v modri halji je odprla vrata kar s cunjo, ki jo je na držalu porivala pred seboj, in pometala po tleh. Pogledala ga je, a se ji ni zdelo vredno pozdraviti. Deček je zavohal njen znoj, ostanek prejšnjih dni, potem pa vonj, ob katerem je široko razprl oči in ga vlekel vase, dokler pljuča niso mogla nikamor več in so ga bolela že do vratu. Lizol; čistilo, ki pobije vse, kot je rekla mama, tudi nesrečne ženske. Po njem je dišala, ko se je vrnila iz službe in ni ga maral, premočno mu je rezal nosnice, a v tem trenutku in prostoru je pomenil stik z domačim svetom.

Snažilka je odšla, deček je spet jokal, le da tokrat ni upal več jesti gumbov.

Prišli so zdravniki, sneli kovinsko ploščico s postelje, brali list na njej in odkimavali. Niso ga opazili.

Za kosilo so mu prinesli banano in presladek čaj.

Mame ni bilo. Gledal je v strop in pustil solzam izvirati in teči po licih, da je kmalu s temenom ležal na mokrem.

Zaslišal je mamin glas, zašepetala mu je: "Pridem, ko bodo obiski!" Zdrnil se je iz dremeža in zbegano gledal okoli sebe. Mogoče je ne pusti-jo do njega? Stoji na hodniku in joče? Od bolečine se je prepognil na bok, tako se mu je zasmilila. Uboga mama, sama tam zunaj!

Previdno se je dvignil na kolena. Vrtelo se mu je. Z desnico je pokril iglo v roki, da se ne bi premaknila in počasi vstal. Če je šel čisto do vogala postelje, je lahko skozi okno videl tudi del križišča in drugo stran ceste. Avtomobili, občasno avtobus.

Stopil je na prste. Mar nekaj vidi?

Poskočil je.

Mama!

Stala je tam, v svoji rdeči obleki in gledala vanj.

Spet je skočil, postelja je zaškipala, kolesčki so zdrsnili, začel je izgubljeni ravnotežje, nekako se je usmeril in padel na ležišče. Igla se je premaknila in stisnil je zobe, da ni zavpil.

A vse je bilo v redu.

Mama je z njim.

"Privezati te bomo morali, če se ponovi!" je rekla kockasta sestra, ko je gledala teman madež, ki je zrasel okoli vboda.

Deček se ji je plaho nasmehnil.

“Si se navadil?” je rekla, “Vsi se, prej ali slej. Mama ima službo, bo prišla v nedeljo, ko so tudi obiski.”

“Vzela je dopust.”

“Kako pa to veš?” je namrščila obrvi.

“Ker je tukaj.”

“Kje?” se je sestra ozrla po sobi.

“Na drugi strani ceste.”

Sestra je odšla do okna in se zrinila za zaveso.

“Kje?”

“Pri semaforju stoji, v rdeči obleki.”

Sestrini gibi, ki so bili vrženi iz dnevnih opravkov in zato neučakani, so se ustavili. Še dih jih za nekaj sekund ni več zmotil, dokler se ni nadaljeval v tihem: “A! Vidim!”

“Ji grem lahko pomahat?” je vprašal deček.

“Ne. Bolan si, moraš ležati. Ne vstajaj več.” Spustila je zavese pasti in se počasi obrnila, izogibala se je njegovemu pogledu.

“A ji lahko vi pomahate?”

Ustavila se je in še vedno strmela v tla.

“Prosim, prosim,” je dečkov glas dobil jokav pridih.

Sestra je dvignila glavo in dolgo strmela vanj. Počasi je pokimala, šla k oknu in pomahala nad seboj, kot bi ga pomivala.

“Hvala!” je rekel deček skozi nasmeh, “a je mahala nazaj?”

Sestra ni odgovorila, dokler ni že držala kljuke v roki. Obrnila se je čez ramo in pokimala:

“Je. Pomahala ti je. Zdaj pa se ne premikaj več.”

Vse je šlo z lahkoto in gladko: od neprestanih banan in čaja prek bolnišničnih ritualov jemanja krvi, menjavanja infuzij in merjenja temperature do lulanja v steklenico in kakanja v nočno posodo, kjer je še nekaj dni moral s papirjem prekrivati gumbe, ki so kukali iz blata. Deček je vedel, da je mami huje, stati mora sama na soncu in kadar se je razgrmela pomladna nevihta, jo je tiho rotiti, naj se umakne, saj ji ni treba trpeti zanj, naj gre na suho.

Vsak dan je vsaj enkrat, še raje dvakrat, po navadi zvečer, ko je sonce izgubljalo moč in rdelo in ga je napadel strah pred nočjo, vstal, stopil na prste ter jo zagledal. Za kratek trenutek, skozi mrežasto zaveso, a zado-stovalo je, da se prepad groze in obupa v njem ni več zaprl, marveč je ostajal tur, ki vre in klokota, vendar ne more predreti štita, ki ga je naredila mamina prisotnost. Čutil je, da ni sam in ukročeni dnevi so se spremenili v monotono drsenje.

“Jutri grem na morje,” je rekla sestra, “Nadomeščala me bo neka vajenka.” Stala je pred vrati in med iskanjem besed ji je desnica mečkala kljuko kot pozabljen robček. “Mogoče ne bi bilo dobro, če ji poveš za mamo. Nekaterе sestre ne bi imele razumevanja, še policijo bi poklicale. Raje ne, no,” je na hitro zaključila in šla.

Deček je pričakoval pravega zmaja in zato bolj slabo spal. Vstopilo pa je dekle s širokim nasmehom in sijočimi očmi.

“O, ubogi otrok!” je rekla in že je dvignila ograjo, prisedla in ga pobožala. “O!” je vzklikala, ko je opravljala svoje dolžnosti. Pred kosilom je celo prišla in mu prebrala pravlјico. Stiskala ga je tako močno, da je ostal brez sape in ga je zbolelo v kosteh. Požiral jo je z očmi in vdihoval njen vonj, parfum in mehčalec, ki je vel iz njene uniforme.

Pripovedovala mu je o tem, kako bo šla v petek zvečer plesat in kako se fantje tepejo zanjo. Deček se je lahko le široko smehljal in se počutil odraslega, ko ga je spraševala za nasvet, s katerim od oboževalcev naj gre na večerjo.

Tretji dan je rekla:

“Tebe pa še nisem videla jokati. Vsi ostali so kdaj žalostni, ti pa ne. Mar ne pogrešaš mamice?”

“Saj je tam zunaj.”

“Kje?”

Povedal ji je vse, opozorilo stare, grobe sestre ga je le rahlo in mimo-grede zbodlo.

Vajenka je že stala pri oknu in se dvigovala na prste, zavesa se ji je drgnila po hrbtu.

“Kje? Kje je?”

“Na drugi strani ceste, pri semaforju, v rdeči obleki.”

Ustavila se je in nato glasno vzkliknila: “O!”

Obrnila se je in hotela ploskniti, a so se ji roke zapletle v zaveso.

“O!” se je smejala, da so se izdihi kotrljali kot frnikole, “ubožček, kaj si si pa ti mislil! To ni mama, to je tisto, kar rabijo gasilci, kako se že reče, hidrant!”